

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

בפני כבוד השופט שמואל בורנשטיין

מבקשים

1. ניב נוימן
2. מתן לבנון
ע"י עו"ד יוני חרש

נגד

משיבה

רשות המיסים בישראל
ע"י עו"ד יפעת גול (שושן)

החלטה

בבקשה לאישור התובענה כייצוגית

1

2

פתח דבר

1. בפניי בקשה לאישור תובענה כייצוגית (להלן: "בקשת האישור") לפי חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו – 2006 (להלן: "חוק תובענות ייצוגיות"), שעניינה ביישום סעיף 45א(ה)(2)(ב)(ב) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה").

2. על פי בקשת האישור, סעיף 45א(ה)(2)(ב)(2) לפקודה קובע כי עובד שהינו "עמית מוטב", כהגדרת המונח בסעיף 47 לפקודה, יזוכה ממס בשיעור של 35% בגין הפקדה לקיצבה שנעשתה על ידו בסכום המתקבל מצירוף הסכומים הבאים - 7% מהכנסתו המבוטחת שהיא הכנסה מזכה (סעיף 45א(ה)(2)(ב)(2)(א)), ובנוסף - 5% מההכנסה החייבת שאינה הכנסה מבוטחת (סעיף 45א(ה)(2)(ב)(2)(ב)), בכפוף לתנאים המפורטים בסעיף.

נטען בבקשה כי בניגוד להוראותיה המפורשות של הפקודה, החליטה המשיבה שהזיכוי הקבוע בסעיף 45א(ה)(2)(ב)(2)(ב) (בגין 5% מההכנסה החייבת), יינתן רק לעובד שכיר אשר הפקיד הפקדה נוספת לקיצבה כ"עמית עצמאי" מעבר להפקדות לקיצבה שנעשו על ידו ממשכורתו כ"עמית שכיר". זאת, אף על פי שלתנאי זה אין כל זכר בהוראת הדין.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

- 1 בנסיבות אלו לא איפשרה המשיבה לנישומים הנמנים עם הקבוצה הייצוגית,
2 המורכבת מעובדים שכירים העונים להגדרת "עמית מוטב", את זיכוי המס המגיע
3 להם מכוח הסעיף האמור, וגבתה מס ביתר שלא כדין.
- 4 .3 המשיבה, מנגד, טוענת כי הצבת הדרישה לעמית שכיר לבצע הפקדה נוספת לקופת
5 גמל לקצבה במעמד של "עמית עצמאי" בגין הכנסתו הלא מבוטחת כתנאי לקבלת
6 הזיכוי הנוסף, תואמת את הדין ואף מגשימה את תכלית החקיקה, וממילא אין
7 הבקשה לאישור מקיימת את דרישות חוק תובענות ייצוגיות ולפיכך יש לדחותה.

8 טענות המבקשים בתמצית

- 9 .4 פרשנות המשיבה לסעיף 45א(ה)(2)(ב)(2)(ב) חסרת כל עיגון בלשונו. המילים "בגין
10 סכומים ששולמו בעד הכנסה שאינה מבוטחת" (דהיינו הפקדה כעצמאי) שהמשיבה
11 טענה בתשובתה לבקשת האישור שיש לקרוא לתוכו, אף אינן תואמת את תכלית
12 החקיקה.
- 13 .5 אין לקבל את טענת המשיבה לפיה המחוקק ביקש ליצור הרמוניה בין סעיף 47
14 לפקודה לסעיף 45א(ה)(2)(ב)(2)(ב), שכן לו היה רוצה ליצור הרמוניה ביניהם, היה
15 ודאי כולל גם בסעיף 45א(ה)(2)(ב)(2)(ב) את אותה ההתניה שבסעיף 47(ב1)(1).
- 16 .6 גם במסגרת שני התיקונים הנוספים לפקודה, המאוחרים לתיקון 152, בשנים 2008
17 ו- 2009 (תיקונים 163 ו-173 בהתאמה), לא תוקנה הוראת הסעיף באופן שיתאים
18 לפרשנות המשיבה.
- 19 .7 כמו כן, הגדרת "עמית מוטב" בסעיף 47, כוללת במפורש גם את ההפקדה לקצבה
20 הנעשית בעד העובד באמצעות ניכוי משכרו על ידי מעסיקו מתוך משכורתו (חלק
21 העובד). לו היה המחוקק סבור כי אין לתמרץ גם הפקדה שכזו, יש להניח שהיה ניתן
22 לכך ביטוי במסגרת הגדרה זו.
- 23 .8 פרשנות המשיבה להוראות סעיף 45א(ה)(2)(ב)(2)(ב) מובילה להרעה במצבו של
24 ה"עמית המוטב" אשר אינו מבצע הפקדה נוספת כ"עמית עצמאי", לעומת מצבו
25 שקדם לתיקון 152.

26

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

9. במסגרת תיקון 152 תוקן סעיף 45א(ד) שעניינו חישוב הזיכוי שיינתן ליחיד שאינו עמית מוטב ונוסף סעיף 45א(ה) שעניינו חישוב הזיכוי שיינתן לעמית מוטב. שני הסעיפים הללו מחשבים את הזיכוי הן למקרה בו לעמית יש הכנסת עבודה והן למקרה בו לעמית אין הכנסת עבודה. נציגת המשיבה אישרה כי לפי פרשנות רשות המיסים, הזיכוי ממס שניתן ליחיד, שאינו עמית מוטב, שהייתה לו הכנסת עבודה, ואשר מחושב לפי סעיף 45א(ד)(2)(ב)2, זהה לזיכוי ממס הניתן לעמית מוטב שהייתה לו הכנסת עבודה בהתאם להוראות סעיף 45א(ה). כך שכל עוד העמית המוטב אינו מבצע הפקדה נוספת לקצבה כעמית עצמאי, אין לו כל עדיפות על פני העמית שאינו עמית מוטב, ושניהם זכאים בדיוק לאותו הזיכוי.
10. אלא שבעוד שסעיף 45א(ד), בנוסחו לאחר תיקון 152, מתנה את הזיכוי הנוסף בשיעור של 5% בגין הכנסה שאינה מעבודה בביצוע הפקדה נוספת על ידי היחיד, סעיף 45א(ה), שנחקק באותה עת, לא כולל תנאי כזה, ולא בכדי, שכן זו מהות ההטבה הניתנת לעמית המוטב על פני חברו שאינו מוטב.
10. המשיבה נמנעת להתייחס להוראות ולחוזרים שלה מהשנים 2007 עד 2010, לאחר כניסתו של תיקון 152 לתוקף, הסותרים את פרשנותה ולא סיפקה כל הסבר לסתירה בין עמדתה אז לעמדתה בהווה.
11. המשיבה אף נמנעה מלהעיד את נציגה, אשר שימש בשנים הרלוונטיות לתיקון 152 כסמנכ"ל בכיר שומה וביקורת ברשות המיסים, ואשר חתום בעצמו על חוזר המשיבה מיום 9.12.2007 (נספח ה' לבקשת האישור), המציין כי עמית מוטב יהיה זכאי לזיכוי ממס המורכב מ"צירוף" שני סכומים - 7% מהכנסה מבוטחת שהיא הכנסה מזכה "ועוד" 5% מהכנסתו החייבת שאינה מבוטחת - ללא התנאי לו טוענת המשיבה הדורש הפקדה נוספת כ"עמית עצמאי". זאת, על אף שנציג זה עודנו עובד אצל המשיבה.
12. המשיבה אף לא תמכה באסמכתאות כלשהן את טענתה אודות האופן שבו יושם על ידה הסעיף שבמחלוקת עד לשנת 2010, אז החלה לקרוא לתוכו את התנאי בדבר הפקדה כעמית עצמאי, ומשכך, אין לקבל את טענתה כי מדינותיה מיושמת מזה שנים רבות.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

1 13. רק בחוברת "דע את זכויותיך" לשנת 2009 נכלל לראשונה התנאי החדש יציר
2 פרשנותה של המשיבה, וזאת מבלי שנלווה לכך תיקון חקיקתי של הסעיף עצמו.

3 המשיבה כלל לא טרחה להוציא הוראות ביצוע או חוזר כלשהו המעדכן אודות
4 עמדתה החדשה.

5 14. יש לדחות את ניסיון המשיבה להסתמך על הודעה לציבור מיום 30.12.2007,
6 "הטבות המס בגין הפקדות בקופות גמל לשנת המס 2007 - תיקון 152", בשנה
7 הראשונה לתחולתו של התיקון, כמעגנת את דרישתה להפקדת עמית שכיר כעמית
8 עצמאי. ההודעה, שפורסמה באתר אינטרנט של צד שלישי שאינו המשיבה, לא
9 נכללה בתשובת המשיבה ולפיכך מדובר בהרחבת חזית.

10 15. ככל שבסופו של יום יתעורר ספק אודות כוונת המחוקק לגבי פרשנותו של סעיף
11 45א(ה)(2)(ב)(2)(ב), מן הראוי כי הספק יפעל לטובת הנישומים, שכן בידי המשיבה
12 האפשרות ליזום חקיקה ולדאוג להבהרת עמדתה ועיגונה.

13 **טענות המשיבה בתמצית**

14 16. הצבת הדרישה לעמית שכיר לבצע הפקדה נוספת לקופת גמל לקצבה במעמד של
15 "עמית עצמאי" בגין הכנסתו הלא מבוטחת, כתנאי לקבלת הזיכוי הנוסף, מבוססת
16 ותואמת את הדין.

17 17. באמצעות תיקון 3 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) (תיקון
18 מס' 3), התשס"ה-2005 (תיקון שהתקבל ביום 10.4.2005 ונכנס לתוקף ביום
19 1.1.2006) (להלן: "תיקון 3 לתקנות"), ביקש המחוקק להבטיח שנישום עצמאי
20 יפקיד לקופת גמל לקצבה רובד מינימאלי, וזאת בטרם יהיה רשאי להפקיד מכספו
21 כעמית עצמאי לקופת גמל לתגמולים. מטרתם העיקרית של תיקון 3 לתקנות
22 והתיקונים בפקודה שנעשו בעקבותיו, כעולה מדברי ההסבר לתיקון 152, הייתה
23 לטפל בבעיית החיסכון בחסר לטווח הארוך שהייתה נפוצה בעיקר בקרב ציבור
24 העצמאים. יחד עם זאת, ציבור השכירים, ככל והפקיד באופן עצמאי, זכה גם הוא
25 ליהנות מכך באופן עקיף.

26

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

- 1 רוצה לומר, בעוד שטרם תיקוני החקיקה לא היה אותו עמית שכיר זכאי להטבות
2 מס אם היה מפקיד באופן עצמאי על הכנסתו הלא מבוטחת לקופת גמל לקצבה,
3 החידוש הטמון בתיקונים הוא הסדרת הזיכוי הנוסף ביחס לעמית שכיר שהכנסתו
4 היא רק מעבודה. השכיר יכול להינות גם הוא מהגדלת הטבות המס רק בשל העובדה
5 שהוא יכול להיכנס להגדרת "עמית עצמאי", וזאת כמובן בתנאי שאכן יפקיד כספים
6 באופן עצמאי.
- 7 18. עמדת המשיבה, לפיה עמית שכיר יהיה זכאי ליהנות מהתקרות המוגדלות רק אם
8 יפקיד כעמית עצמאי לקופת גמל לקצבה, בדומה לחברו הנישום העצמאי, מתיישבת
9 עם המגמה המבקשת לשמור על איזון בין מנגנון החיסכון הפנסיוני והטבות המס
10 החלים על ציבור השכירים בישראל, לבין אלו החלים על ציבור העצמאים.
- 11 נישום שכיר נהנה גם מהטבת המס הקבועה בסעיף 3(ה3) לפקודה, דחיית החיוב
12 במס בשל הפקדת המעסיק עבורו בקופת גמל לקצבה, הטבה שאינה רלוונטית
13 לנישום עצמאי, ואילו נישום עצמאי נהנה מסכום "הכנסה מזכה" גבוה יותר ביחס
14 לנישום שכיר. זה, אפוא, האיזון בין הטבות המס הניתנות לשתי הקבוצות.
- 15 19. יש לדחות את טענת המבקשים לפיה הצורך של העמית השכיר להפקיד כעמית
16 עצמאי על מנת לזכות בהטבות, רלוונטיות רק לסעיף 47 ולא לסעיף 45א. ברי כי
17 המחוקק ביקש לייצר הרמוניה בהתייחס לשתי הוראות החוק, כפי שניכר מתהליך
18 חקיקת התיקונים, וכעולה מדברי ההסבר והפרוטוקולים של דיוני ועדת הכספים,
19 שכן שני הסעיפים שימשו יחד את המחוקק לווסת את הטבות המס בכל הנוגע
20 להפקדות נישומים לטובת חיסכון פנסיוני.
- 21 20. המבקשים כלל לא הצביעו על תכלית פיסקאלית שתצדיק את ההבחנה הנטענת בין
22 הטבת הניכוי הטמונה בסעיף 47 לפקודה, לבין הטבת הזיכוי הטמונה בסעיף 45א
23 לפקודה.
- 24 21. באשר לניסיונם של המבקשים להיבנות מהשוואה לסעיף 45א(ד), הרי שסעיף זה
25 ביקש, בין היתר, להסדיר את ההטבה לנישום שלו שני מקורות הכנסה, הן כעצמאי
26 והן כשכיר. כוונת המחוקק הייתה להעניק הטבה לפי שני רבדי ההכנסה, ראשית על
27 הרובד של הכנסת העבודה, וככל שיש רובד הכנסה שאינו הכנסת עבודה, על יתרת
28 התקרה כאמור באותה הגדרה. לא ניתן לגזור מהתיקונים שנערכו בסעיף זה כי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

1 המחוקק ביקש להבדיל בין מי שאינו עמית מוטב לבין עמית מוטב, כך שרק לגבי
2 הראשון קיימת דרישת הפקדות ממקור שאינו הכנסת העבודה, לצורך ההטבה
3 המוגדלת.

4 ממילא, כפי שציינה עדת המשיב בדיון, המשיבה נקטה בגישה מקילה שלא שללה,
5 ממי שחלה עליו הוראת סעיף 45א(ה) ולבקשתו, את אפשרות ההחלה של הוראת
6 סעיף 45א(ד), בהתאם לתנאיו ולמגבלות הכלולות בו.

7 22. בניגוד לטענת המערערים, עמדת המשיבה לא שונתה במהלך השנים. כבר בזמן אמת
8 ובסמוך לחקיקת התיקונים, הבהירה המשיבה, באמצעות פרסום הודעה לציבור,
9 את הצורך בהפקדה כעמית עצמאי. כך למשל עמדתה הברורה של המשיבה,
10 פורסמה לציבור בשנת המס הראשונה לתחולת התיקון ולעניין זה ראה "הודעה
11 לציבור" מיום 30.12.2007: "הטבות המס בגין הפקדות בקופות גמל לשנת המס
12 2007 - תיקון 152", המצויה באתר האינטרנט "מיסים און לייף". במסגרת זו הובהר
13 הצורך בהפקדה כעמית עצמאי.

דיון והכרעה

חוק תובענות ייצוגיות - המסגרת הנורמטיבית

16 23. אחת התכליות המרכזיות העומדות בבסיס התובענה הייצוגית, כפי שמבהיר סעיף
17 (2)1 לחוק תובענות ייצוגיות, היא "אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו". בהקשר זה
18 הבהירו בתי המשפט כי לתובענה הייצוגית ערך מרתיע, המשרת את המטרה של
19 פיקוח ואכיפה של נורמות התנהגות הקבועות בחוק (ראו: דני"א 5712/01 **ברזני נ'**
20 **בזק**, פ"ד נז(6) 385 (2003); ע"א 1338/97 **תנובה מרכז שיתופי לשווק תוצרת**
21 **חקלאית בישראל בע"מ נ' ראבי פ"ד נז(4) 673, 692 (2003)**; ת"צ (מחוזי מרכז)
22 7217-01-14 **זוהר נ' כמיפל בע"מ** (29.3.2017); ת"צ (מחוזי ת"א) 1335-08 **נוה נ'**
23 **קלאב הוטלס אינטרנשיונל (א.ק.ה.) בע"מ** (19.10.2011)).

24 24. ההליך של בקשה לאישור תובענה כייצוגית הוא הליך מקדמי במסגרתו נדרש בית
25 המשפט להכריע בשאלה האם יש מקום לדון בתובענה שהוגשה במסגרת הדיונית
26 של תובענה ייצוגית.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

- 1 25. חוק תובענות ייצוגיות מסדיר את התנאים להגשת תובענה כייצוגית, וכן את
2 הדרישות שעל התובע לעמוד בהן כדי לאשר את תביעתו כתובענה ייצוגית.
- 3 26. סעיף 3(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי **"לא תוגש תובענה ייצוגית אלא בתביעה**
4 **כמפורט בתוספת השניה או בענין שנקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש בו**
5 **תובענה ייצוגית; ..."**
- 6 בסעיף 11 לתוספת השניה נקבע כי בין התביעות אותן ניתן להגיש כתובענה ייצוגית
7 נמנית **"תביעה נגד רשות להשבת סכומים שגבתה שלא כדין, כמס, אגרה או**
8 **תשלום חובה אחר"**.
- 9 על המבקשים, אפוא, מוטל הנטל להוכיח כי גבית המס הנטענת היא בניגוד לדין.
- 10 27. הגשת תובענה ייצוגית כנגד המשיבה איננה עניין של מה בכך, שהרי לטובתה עומדת
11 חזקת התקינות, לפיה ניתן להניח כי פעולות גביית המס המבוצעות על ידה, מתוקף
12 היותה רשות ציבורית, נעשות כדין. בנוסף, ניהול הליך של תובענה ייצוגית כנגד
13 המשיבה בהיותה רשות ציבורית, עלול לפגוע בתקציבה, וכתוצאה מכך לפגוע
14 בתפקודה. עם זאת, לא נכון להעניק לרשות ציבורית חסינות מפני ניהול תובענה
15 ייצוגית כנגדה ובכך להכשיר התנהלות לא תקינה.
- 16 28. נוכח האינטרסים המנוגדים בנסיבות העניין, יש חשיבות רבה לקיום התנאים
17 הדרושים לשם קבלת בקשה לאישור תובענה ייצוגית.
- 18 29. סעיף 4(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע תנאי מקדמי, לפיו התביעה תוגש על ידי
19 **"אדם שיש לו עילה בתביעה או בעניין..."**, דהיינו - נדרש כי התובע המייצג יהיה
20 אדם שיש לו עילת תביעה אישית.
- 21 30. סעיף 8 לחוק תובענות ייצוגיות קובע את התנאים לאישורה של התובענה הייצוגית,
22 כדלקמן:
- 23 **"(א) בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית, אם מצא**
24 **שהתקיימו כל אלה:**

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

- 1 התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות
2 לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה
3 לטובת הקבוצה;
- 4 תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת
5 בנסיבות הענין;
- 6 קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל
7 בדרך הולמת; הנתבע לא רשאי לערער או לבקש לערער על החלטה
8 בענין זה;
- 9 קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל
10 בתום לב."
- 11 31. מהאמור לעיל עולה כי על מנת שיאושר ניהול תובענה כייצוגית, על המבקשים
12 להוכיח שני תנאים מרכזיים והם: כי קיימת להם עילת תביעה אישית בתביעה, וכן
13 כי התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי
14 הקבוצה, וקיימת אפשרות סבירה ששאלות אלו תוכרענה לטובת הקבוצה. זאת,
15 בנוסף לתנאים האחרים הנקובים בסעיף 8, לרבות בכל הנוגע להיות התביעה
16 הייצוגית הדרך היעילה לבירור העניין.
- 17 32. בפסיקה הובהר כי הצורך לשקול את סיכויי התביעה להצלחה, הוא תנאי קרדינלי
18 לצורך אישורה של תובענה כייצוגית, וזאת לאור החשיבות הציבורית של מכשיר
19 התובענה הייצוגית והסכנות שהשימוש במכשיר זה מעורר.
- 20 33. אין להקל ראש בנטל ההוכחה הנדרש מהמבקשים בשלב זה. הגם שהבקשה לאישור
21 תביעה כייצוגית היא אך "הפרוזדור" שבאמצעותו ניתן להיכנס ל"טרקלין" ואין
22 להפכו לטרקלין עצמו ולברר בו את כל השאלות שבירורן יפה במהלך בירור התביעה
23 עצמה, ראוי לעבור פרוזדור זה בזהירות מרובה ולדקדק בכל התנאים הדרושים
24 מכוח חוק תובענות ייצוגיות (ת"צ (מחוזי מרכז) 21247-07-14 כהן נ' המועצה
25 להסדר ההימורים בספורט (11.1.2017)). לפיכך, לצורך בירור סיכויי התביעה
26 להתקבל, נדרשים המבקשים להוכיח, כבר בשלב המקדמי של אישור התובענה
27 כייצוגית, כי קיימת להם עילת תביעה טובה וכי קיימת תשתית ראייתית ומשפטית
28 מספקת המקימה סיכוי סביר להכרעה בתביעה לטובתם.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

1 34. האם עמדו המבקשים בעניינינו בנטל הנדרש להוכחה ברמה הנדרשת לשלב מקדמי
2 זה, כי בנסיבות העניין שבפנינו המדובר בגביית מס "שלא כדין" מצד המשיבה כך
3 שקמה להם עילת תביעה, וכן כי קיימת אפשרות סבירה שהסוגיות העולות ממנה
4 תוכרענה לטובת הקבוצה? זו השאלה המרכזית הטעונה הכרעה.

5 החיסכון הפנסיוני והטבות המס - המסגרת הנורמטיבית

6 35. מערכת החיסכון הפנסיוני בישראל מורכבת ממספר רכיבים, בהם קצבאות מביטוח
7 לאומי, המבוססות על תשלומים ששולמו מטעם העובד על פי תקופה במהלך שנות
8 עבודתו, דמי פנסיה מחברות ביטוח, המבוססים על הפרשות מהשכר החודשי של
9 העובד, וחסכוניות פרטיים נוספים שיכולים עובדים לצבור במהלך שנות עבודתם כדי
10 שהכספים ישמשו אותם לאחר פרישתם.

11 קיימת חשיבות רבה לעידוד כלל הציבור בישראל לחסוך לפנסיה ומכאן שאיפת
12 המדינה להעניק לציבור החוסכים הטבות מס.

13 36. לענייננו רלוונטי סעיף 45א שכותרתו "זיכוי בעד דמי ביטוח ותגמולים", הקובע את
14 זכאותם של נישומים לזיכוי ממס בגין הפקדות מסוגים שונים:

15 יחיד יזוכה ממס ב-25% מן הסכומים ששילמו הוא או בן זוגו בשנת המס לביטוח
16 חיי או חיי בן זוגו בחברת ביטוח אם הוא תושב ישראל (סעיף 45א(א)(1)); יחיד
17 יזוכה ממס ב-35% מן הסכומים ששילמו הוא או בן זוגו בשנת המס לקופת גמל
18 לקצבה, או ששילמו כאמור למדינה, לרשות מקומית או לגוף אחר שקבע שר האוצר,
19 לשם שמירת זכות הפנסיה שלו או של בן זוגו, או ששילמו כאמור לביטוח קצבת
20 שאירים (סעיף 45א(ב)); עמית מוטב יזוכה ממס כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב)
21 גם בשל סכומים ששילם לביטוח חיי ילדו בחברת ביטוח, לקופת גמל לטובת ילדו
22 או לשם שמירת זכויות הפנסיה של ילדו, בכפוף לתנאים האמורים באותם סעיפים
23 קטנים, לפי העניין, ובלבד שגילו של אותו ילד, בשנת המס, היה 18 שנים ומעלה
24 (סעיף 45א(ב)).

25

26

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

1 סעיף 45א(ה), בו נכללת ההוראה העומדת במוקד דיונונו, קובע כדלקמן:

2 "ה) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) עד (ב1), הסכום הכולל
3 שבשלו יינתן זיכוי לעמית מוטב בעד סכומים ששולמו כאמור
4 באותם סעיפים קטנים, לא יעלה על הגבוה מבין הסכומים
5 המפורטים להלן:

6 (1) הסכום האמור בסעיף קטן (ד)1);

7 (2) הסכום הנמוך מבין אלה:

8 (א) כלל הסכומים ששולמו כאמור בסעיפים קטנים (א) עד
9 (ב1);

10 (ב) (1) לענין עמית מוטב שלא היתה לו בשנת המס הכנסה
11 מבוטחת – 5% מהכנסתו החייבת עד לסכום השווה
12 לפעמיים הסכום האמור בפסקה (1) להגדרה
13 "הכנסה מזכה" שבסעיף 47(א)1) לשנה, ובלבד
14 שהסכום הכולל שבשלו יינתן זיכוי בעד סכומים
15 ששולמו לביטוח קצבת שאירים כאמור בסעיף קטן
16 (ב) לא יעלה על 1.5% מהכנסתו המזכה של העמית
17 המוטב;

18 (2) לענין עמית מוטב שהיתה לו בשנת המס הכנסה
19 מבוטחת – הסכום המתקבל מצירוף הסכומים
20 המפורטים להלן:

21 (א) 7% מהכנסתו המזכה שהיא הכנסה מבוטחת,
22 ובלבד שהסכום הכולל שבשלו יינתן זיכוי בעד
23 סכומים ששולמו לביטוח קצבת שאירים כאמור
24 בסעיף קטן (ב) לא יעלה על 1.5% מהכנסתו כאמור,
25 ושהסכום הכולל שבשלו יינתן זיכוי בעד סך
26 הסכומים ששולמו לביטוח חיים לפי סעיפים
27 קטנים (א)1) ו-(ב)1), ולביטוח קצבת שאירים לפי
28 סעיף קטן (ב) לא יעלה על 5% מהכנסתו כאמור;

29 (ב) 5% מהכנסתו החייבת שאינה הכנסה
30 מבוטחת, עד לסכום השווה לפעמיים הסכום
31 האמור בפסקה (1) להגדרה "הכנסה מזכה"
32 שבסעיף 47(א)1) לשנה, בניכוי סכום כאמור
33 בפסקה (1) לאותה הגדרה או סכום הכנסתו
34 המבוטחת, לפי הנמוך מביניהם, ובלבד שהסכום
35 הכולל שבשלו יינתן זיכוי בעד סכומים ששולמו
36 לביטוח קצבת שאירים כאמור בסעיף קטן (ב) לא
37 יעלה על 1.5% מהכנסתו החייבת שאינה הכנסת
38 מבוטחת."

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

1 37. לעניין המונחים "הכנסה מבוטחת", "הכנסה מזכה" ו"עמית מוטב" מפנה סעיף 45א
2 להגדרות המצויות בסעיף 47 לפקודה.

3 המונח "הכנסה מזכה" מוגדר בסעיף 47א(1) לפקודה כסך כל הכנסתו החייבת של
4 יחיד, לפני הניכוי על פי סעיף זה ועל פי סעיף 47א, בחלוקה לשלוש קבוצות לפי
5 סכומים: (1) תקרה אחת ליחיד שהייתה לו רק הכנסת עבודה (נכון לשנת 2019
6 התקרה הייתה עד לסכום של 105,600 ₪ לשנה (סעיף 8 לתשובת המשיבה)); (2)
7 תקרה שנייה ליחיד שלא הייתה לו הכנסת עבודה (נכון לשנת 2019 התקרה הייתה
8 עד לסכום של 148,800 ₪ (סעיף 8 לתשובת המשיבה)); (3) תקרה שלישית ליחיד
9 שהיו לו הכנסת עבודה והכנסה שאינה הכנסת עבודה, בשל הכנסת עבודה – עד
10 לסכום האמור בפסקה (1), ובשל הכנסה שאינה הכנסת עבודה – עד לסכום האמור
11 בפסקה (2) בניכוי הכנסת העבודה שלו, או בניכוי הסכום האמור בפסקה (1), לפי
12 הנמוך מבניהם, ובלבד שתובא בחשבון, תחילה, הכנסת העבודה שלו.

13 המונח "הכנסת מבוטחת" מוגדר בסעיף 47א(4) לפקודה כ"הכנסת עבודה שבשלה
14 שילם מעביד בעד עובדו, בשנת המס, סכומים לקופת גמל לקצבה, וכן הכנסת עבודה
15 שבשלה זכאי העובד לקצבה על פי דין או חוזה".

16 ואילו "עמית מוטב" מוגדר בסעיף 47א(7) לפקודה כ"יחיד שבשל הכנסתו שולמו
17 בעדו, בשנת המס, סכומים לקופת גמל לקצבה, בסכום שלא פחת מ-16% מסך כל
18 השכר הממוצע במשק באותה שנת מס".

19 **תוצאות המס הנובעות מעמדות הצדדים – דוגמאות מספריות**

20 38. כאמור, הצדדים נחלקו בשאלת יישומו של סעיף 45א(ה)(2)(ב)(2)(ב) לפקודה. בעוד
21 שהמשיבה סבורה שיש להתנות את קבלת הזיכוי הנוסף בידי עמית שכיר בהפקדה
22 עצמאית מצדו לקופת גמל לקצבה בגין הכנסתו הלא מבוטחת, המבקשים טוענים
23 כי התניה זו אינה תואמת את הדין.

24 לשם הבנת המחלוקת בין הצדדים ותוצאות המס השונות הנגזרות מעמדותיהם,
25 אציג להלן את הדוגמאות המספריות שהובאו מטעם הצדדים וחישובי המס שנערכו
26 על ידם, וזאת בהתייחס לנתוני ההכנסות וההפקדות של שני המבקשים בשנת המס
27 2019.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

- 1 39. על פי האמור בבקשת האישור, הכנסתו החייבת של המבקש 1 לשנת 2019 עמדה על
2 סך כולל של 223,022 ₪, סכום המורכב מהכנסתו כשכיר בסך 184,250 ₪ ובנוסף,
3 הכנסתו מעסק (עצמאי) בסך של 38,722 ₪. בגין הכנסתו כעצמאי לא ביצע המבקש
4 הפקדה לקצבה.
- 5 הכנסתו המבוטחת של המבקש 1 לשנת 2019 עמדה על סך של 173,440 ₪, וההפרש
6 בין ההכנסה החייבת להכנסה המבוטחת עמד על סך של 49,532 ₪.
- 7 המבקש 1 הפקיד בגין עבודתו כשכיר באמצעות ניכוי ממשכורתו על ידי מעסיקו סך
8 של 10,406 ₪ (חלק העובד, הפקדה כעמית שכיר). מכוח סעיף 45א(ה)(2)(ב)(א)
9 לפקודה ניתן למבקש 1 זיכוי בסך של 2,587 ₪ לפי החישוב הבא: 105,600 ₪ (הגדרת
10 הכנסה המזכה נכון לשנת 2019) מוכפל ב-35% וב-7%.
- 11 המבקשים הדגישו כי הזיכוי בסך הנ"ל הוא הזיכוי היחיד שניתן למבקש 1, אף על
12 פי שהוא "ניצל" רק 7,392 ₪ מתוך סכום ההפקדה הכולל שהופקד על ידו (105,600
13 במכפלת 7%). מכאן שנותרה לו הפקדה בלתי מנוצלת בסך של 3,014 ₪ (10,406 ₪
14 פחות 7,392 ₪). על פי הנטען, מכוח סעיף 45א(ה)(2)(ב)(א) לפקודה היה זכאי
15 המבקש 1 לזיכוי נוסף שיתווסף לסכום הכולל שבגיניו יינתן הזיכוי בשיעור של 35%
16 בגין הפקדה של עד 5% מיתרת ההכנסה החייבת שאינה הכנסה מבוטחת, שבעניינו
17 של המבקש 1 עומדת בשנת 2019 על סך של 49,532 ₪. כך יוצא שהיה מקום ליתן
18 למבקש 1 זיכוי ממס נוסף לפי התחשיב הבא: 49,532 מוכפל ב-35% וב-5%, דהיינו
19 זיכוי בסך 866.81 ₪. לפי הטענה, סכום זה משקף את הנזק שנגרם למבקש 1, הוא
20 סכום המס שנגבה ממנו שלא כדין. לעומת זאת, על פי המשיבה, לא נגרם למבקש 1
21 כל נזק ולא נגבה ממנו כל מס שלא כדין, שכן הוא אינו זכאי לכל זיכוי ממס מכוח
22 סעיף 45א(ה)(2)(ב)(א) משום שלא הפקיד לקופת גמל לקצבה כ"עמית עצמאי".
- 23 40. אף המשיבה הציגה בתשובתה לבקשת האישור דוגמא מספרית לשם המחשת
24 המחלוקת וזאת בהתבסס על נתוני המבקש 2 לשנת 2019, כפי שהובאו בבקשת
25 האישור.
- 26 בטבלה שערכה המשיבה צוין כי בנסיבות בהן ההכנסה החייבת היא 280,044 ₪
27 וההכנסה המבוטחת היא 229,476 ₪, הרי שההכנסה הלא מבוטחת, שהיא ההפרש
28 בין ההכנסה החייבת להכנסה המבוטחת, עומדת על 50,568 ₪. הפקדות המבקש 2

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

1 לקופת גמל לקצבה מהכנסה מבוטחת כעמית שכיר (חלק העובד) היו 13,768 ₪.
2 מתוך חלק העובד, תקרת סכום ההפקדות שבגינן ניתן זיכוי לשכיר מבוטח בגובה
3 מכפלת סכום תקרת הכנסה מזכה (נכון לשנת 2019, הסכום הוא 105,600 ₪)
4 במכפלת 7% הוא סכום של 7,392 ₪.

5 סכום הזיכוי שניתן למבקש 2 לפי סעיף 45א(ה)(2)(ב)(2)(א) לפקודה, שהוא מכפלת
6 תקרת סכום ההפקדה, כאמור לעיל, ב-35% הוא 2,587 ₪, וסכום ההפקדה שלא
7 ניתן בגינו זיכוי הוא 6,376 ₪.

8 על פי טענת המבקשים, בנסיבות בהן לא נעשו הפקדות כעמית עצמאי מטעם
9 המבקש 2, הוא זכאי לזיכוי מס בעד הפקדות שביצע בגין הכנסתו המבוטחת שמעבר
10 לתקרת זיכוי ההכנסה המבוטחת (6,376 ₪), שכן יש לו הכנסה ממשכורת שאינה
11 מבוטחת, כך שסכום הזיכוי ייקבע לפי ההכנסה שאינה מבוטחת - בדוגמתנו -
12 50,568 ₪ - מוכפל ב-35% וב-5%, דהיינו סך של 885 ₪. לעומת זאת, על פי המשיבה,
13 המבקש 2 לא זכאי לכל זיכוי ממס מכוח סעיף 45א(ה)(2)(ב)(2)(ב), משום שלא
14 הפקיד לקופת גמל לקצבה כעמית עצמאי.

15 פרשנות סעיף 45א(ה)(2)(ב)(2)(ב) לפקודה

16 41. בעוד המבקשים טוענים, כאמור, כי מלשון סעיף 45א(ה)(2)(ב)(2)(ב) עולה בבירור כי
17 המחוקק בחר שלא להתנות את קבלת הטבת המס בהפקדה נוספת כ"עמית
18 עצמאי", לגישת המשיבה, המחוקק ביקש להיטיב עם העמית השכיר שיש לו הכנסה
19 מבוטחת רק אם יבחר לבצע הפקדה באופן עצמאי. לכן, לשיטתה, כדי לזכות
20 בהטבת המס הקבועה בסעיף 45א(ה)(2)(ב)(2)(ב) נדרש העובד, ככל שיש לו הכנסה
21 שאינה הכנסה מבוטחת, להפקיד לקופת הגמל כספים לקצבה כעמית עצמאי.

22 42. אקדים ואומר כי גישתה זו של המשיבה מעוררת קושי. על פניו נראה כי לשון החוק
23 כפשוטה עולה בקנה אחד עם עמדת המבקשים לפיה אין מקום להגביל את הזיכוי
24 הנוסף הניתן במסגרת סעיף 45א(ה)(2)(ב)(2)(ב) לפקודה אך ורק לשכירים המבצעים
25 הפקדות נוספות לקופת גמל לקצבה במעמד של עמית עצמאי. כפי שאישרה אף
26 העדה מטעם המשיב (ראו פרוטוקול מיום 11.4.2022 (להלן: "פרוטוקול") עמ' 11
27 ש' 19-16)), הסעיף הנ"ל אינו כולל תנאי לפיו העמית המוטב יפקיד כספים לקצבה
28 כעמית עצמאי דווקא, וזאת בנוסף להפקדותיו כעמית שכיר.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

43. גם בדברי ההסבר לסעיף 45א(ה) במסגרת הצעת החוק (הצעת החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 152) התשס"ז - 2006, שפורסמה ברשומות ביום 25.12.2006) (נספח ג' לבקשת האישור), לא נכללת הגבלה מסוג זה. בסופו של יום נכללו התיקונים לסעיף 45א(ה) בתיקון 153 לפקודת מס הכנסה התשס"ז - 2007 (שהתקבל בכנסת ביום 1.1.2007 ופורסם בספר החוקים ביום 4.1.2007) (נספח ד' לבקשת האישור), וגם שם לא נכלל התנאי האמור. וכיוצא בכך - הגדרת "עמית מוטב" שבסעיף 47 לפקודה, אשר נוספה במסגרת תיקון 153, לא כוללת כל מגבלה בדבר סוג ההפקדה, כשכיר או כעמית עצמאי; נאמר בה "יחיד שבשל הכנסתו **שולמה בעדו** בשנת המס". לימים, במסגרת תיקון מס' 163 משנת 2008 ותיקון מס' 173 משנת 2009, שונה נוסח סעיף 45א(ה)(2)(ב), אך גם לאחר שינוי הנוסח לא ניתן למצוא בסעיף את התנאי האמור.

44. טוענת המשיבה כי גישה עולה בקנה אחד עם תכלית החוק. לדבריה, המחוקק ביקש לתמרץ את ציבור החוסכים בישראל להגדיל את סך הכספים המופקדים בחסכון ארוך טווח. תיקון 3 לתקנות נועד לתמרץ את ציבור העצמאיים להגדיל את היקף השקעתם בקופת גמל לקצבה (חסכון לטווח ארוך), כך שיהיה רשאי להפקיד כספים בקופת גמל לתמלוגים (חסכון לטווח בינוני), רק לאחר שיפקיד כספים בקופת גמל לקצבה ברובד המינימלי כאמור בהגדרת "עמית מוטב", דהיינו 16% מהשכר הממוצע במשק. התיקונים בסעיפים 45 ו-47 לפקודת מס הכנסה, נעשו כצעד משלים לתיקון 3 לתקנות, באופן זה שהגדילו את התקרות המקנות זיכוי (סעיף 45א) וניכוי (סעיף 47) למי שהוא "עמית מוטב", דהיינו יחיד שבשל הכנסתו שולמו שכומים לקופת גמל לקצבה ברובד המינימלי. ועוד היא טוענת כי הציבור העיקרי שעמד מול עיני המחוקק בעת שתיקן תיקונים אלה הוא ציבור העצמאיים, ואילו ציבור השכירים זכה גם הוא ליהנות **באופן עקיף** מהתיקון, אך זאת בתנאי שהפקיד כספים בקופת הגמל כעצמאי, וזאת בדומה לחברו הנישום העצמאי.

45. המשיבה אף עמדה על השוני בין הטבות המס מהן נהנים ציבור השכירים, לבין אלו מהן נהנים ציבור העצמאים בקשר עם החיסכון הפנסיוני, וטענה כי הרצון לאזן ביניהם עלה במפורש בדיוני החקיקה שעסקו בתיקון 3 לתקנות ובתיקונים שבאו בעקבותיו בפקודה, בעוד שעמדת המבקשים תתרום להגדלת הפער בין השכירים לעצמאיים, בניגוד לכוונת המחוקק. עוד טענה המשיבה כי המבקשים לא הצביעו

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

- 1 על היגיון מיסויי שיסביר את ההבחנה בין הטבת הניכוי הניתנת באמצעות סעיף 47
2 לפקודה, לבין הטבת הזיכוי הניתנת באמצעות סעיף 45 לפקודה, כאשר רק במקרה
3 הראשון מותנית ההטבה בהפקדה באופן עצמאי.
- 4 46. אכן, את חוקי המס, ככל חיקוק אחר, יש לפרש באופן תכליתי תוך ניסיון לתור אחר
5 כוונת המחוקק (ראו: ע"א 165/82 קיבוץ חצור נ' פקיד שומה רחובות, פ"ד לט(2)
6 70, 75 (1985); רע"א 8565/10 עמאש נ' הוועדה לתכנון ובניה שומרון (27.9.2012)).
7 עם זאת, כללי הפרשנות מורים לנו כי תחילה יש למצוא נקודת עיגון לפרשנות בלשון
8 החוק, ורק לאחר מכן, ככל שקיימת יותר מפרשנות לשונית אחת אפשרית, נדרש
9 בית המשפט לאתר את תכלית החוק, ולבחור מבין כל הפרשנויות הלשוניות
10 האפשריות העומדות בפניו, את זו המגשימה את התכלית באופן המיטבי (ראו: ע"א
11 8569/06 מנהל מיסוי מקרקעין חיפה נ' פוליטי פ"ד (סב) 280 (2008), דנ"א
12 2308/15 פקיד השומה רחובות נ' דמארי (12.9.2017); ע"א 8511/18 פקיד שומה
13 נתניה נ' דלק הונגריה בע"מ (26.1.2020) (להלן: "עניין דלק הונגריה")).
- 14 ראו גם בהקשר זה אהרן ברק, "פרשנות דיני המסים" משפטים כ"ח 425, 432
15 (1997):

16 "הפרשנות התכליתית, ככל פרשנות, מעניקה משקל כבד לשיקול
17 הלשוני. הפרשן אינו רשאי לתת ללשון החוק משמעות (משפטית)
18 שהלשון אינה יכולה לשאת בשפה שבה החוק כתוב. "אין לך
19 משמעות 'נכונה' של דיבור, אם אין לו עיגון לשוני ולו מינימאלי
20 בתורת הלשון. חייבת להיות נקודת אחיזה ארכימדית לפירוש הנכון
21 בלשון החוק". על כן חייב הפרשן ה"תכליתי" לקבוע את מתחם
22 האפשרויות הלשוניות. מתחם זה נקבע על פי המשמעות הלשונית
23 של הטקסט החוקי העוסק בדיני המס. בקביעתו של זה הפרשן
24 פועל כבלשן. על השופט להתחשב בלשון הטבעית והרגילה של
25 הטקסט הפיסקלי ובלשונו המיוחדת ויוצאת הדופן. הן הלשון
26 הטבעית והן הלשון החרגה היא מתחם האפשרויות הלשוניות,
27 אשר מתוכו תישלף האפשרות המשפטית..."

- 28 47. האם פרשנותה של המשיבה נכללת במתחם האפשרויות הלשוניות? דומה בעיני כי
29 יש להשיב לכך בשלילה. המשיבה טוענת כי יש לתת את הדעת לדמיון בין הלשון
30 הנקוטה בסעיף 45א(ה)(2)(ב)(1), שעניינו עמית שאין לו הכנסה מבוטחת, לזו
31 שבסעיף 45א(ה)(2)(ב)(2), שעניינו בעמית השכיר, וכשם שבסעיף הראשון מדובר
32 בעמית עצמאי, וממילא במי שמפקיד הפקדות באופן עצמאי, כך יש לפרש את

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

1 הסעיף השני ולהעניק את הזיכוי הנוסף של 5% רק אם העמית השכיר מפקיד כספים
2 בקופה באופן עצמאי. המשיבה מוסיפה וטוענת כי יש "לקרוא לתוך סעיפים
3 45א(ה)(2)(ב)(א) ו-45א(ה)(2)(ב)(ב) לפקודה כאילו נכתב בהם **בגין סכום**
4 **ששולמו בעד** הכנסה מבוטחת ובעד הכנסה שאינה מבוטחת, בהתאמה" (סעיף 58
5 לתשובת המשיבה לבקשת האישור).

6 48. איני סבור כי ניתן להתגבר על החוסר הלשוני שקיים בסעיף לפי עמדת המשיבה,
7 באמצעות השוואה לסעיפים אחרים או תוך ניסיון לקרוא לתוך הסעיף מה שלא
8 נאמר בו. מדובר ב"תוספת" משמעותית ומהותית שיש בה, לא רק כדי לשנות את
9 תוצאת המס הנובעת מפעולה כלשהי המתבצעת על ידי הנישום, אלא שהיא אף
10 מעמידה תנאי פוזיטיבי לשם השגת תוצאת מס אחרת; הנישום ייחנה מהטבת המס
11 הקבועה בסעיף אך ורק אם יבצע פעולה שלא בא זכרה בסעיף, דהיינו יפקיד
12 הפקדות כעצמאי ולא יסתפק בהפקדות שהפקיד כשכיר.

13 אין מדובר, לפיכך, במצב בו פרשנות המבקשים ופרשנות המשיבה שתיהן נופלות
14 בגדרו של מתחם האפשרויות הלשוניות של דבר החקיקה, אלא במצב שבו פרשנות
15 אחת, זו של המבקשים, מתיישבת עם לשון הסעיף כפשוטה, בעוד השנייה, זו של
16 המשיבה, נעדרת עיגון בלשון הסעיף.

17 49. לפיכך, גם אם צודקת המשיבה כי התכלית האמורה עמדה בפני המחוקק עת נידונו
18 בוועדת הכספים תיקוני החקיקה, וכי אין לקבל את טענת המבקשים כי הדברים
19 שהושמעו בעניין זה במהלך דיוני הוועדה כוונו **רק** לסעיף 47 ולא לסעיף 45א (ונראה
20 כי בעניין זה אכן קשה לקבל את עמדת המבקשים), בסופו של יום, **בתום הליך**
21 **החקיקה**, לא נותר מתכלית זו דבר בלשון הכתובה. למעשה, ולמקרא הוראות הדין
22 שעניינן החיסכון הפנסיוני, לרבות הוראת סעיף 45א לפקודה על סעיפיו הקטנים,
23 ניכר כי מדובר **בהסדר שלם וממצה**. התנאי שמבקשת המשיבה לקרוא לתוך
24 הוראות אלו, אינו מתחייב כלל ועיקר. במצב זה ספק אם בית המשפט רשאי
25 "להשלים" את החוק על מנת להביא לתוצאה אחרת, גם אם תוצאה זו ראויה
26 ורצויה יותר בעינינו (ראו עניין **דלק הונגריה**, פסקה 25).

27

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

50. כפי שכבר ציינתי במקום אחר, גם בהינתן הצורך לפרש את החוק באופן תכליתי, עדיין קיים קו גבול שאין לחצותו - בין הדין המצוי ובין הדין הרצוי (ת"צ (מחוזי מרכז) 58029-11-14 קירשבלום נ' מדינת ישראל משרד האוצר- רשות המיסים (14.2.2017) (להלן: "עניין קירשבלום")):

"פרשנות תכליתית, אינה יכולה ליתן ללשון החוק משמעות שזו אינה יכולה לשאת על גבה; משמעות החורגת ממתחם האפשרויות הלשוניות. סבורני כי במיוחד כך הדבר אם התוצאה העולה היא החלת כללי מיסוי בדרך שרירותית; אם הפרשנות התכליתית, שאין לה עיגון נדרש בלשון החוק, אינה יכולה להכשיר את ה"אמת" המיסויית, על אחת כמה וכמה שאין היא יכולה להכשיר את ה"הציב" המיסויי... בענייננו, הפרשנות שעל בסיסה פועלת המשיבה איננה מבוססת, על פני הדברים, על אחת האפשרויות מבין מתחם האפשרויות הלשוניות הקיימות בהוראות החוק, אלא היא מבטאת אך את הרציונל, לשיטתה, ואת קול ההיגיון. בנסיבות אלו, סבורני כי על פני הדברים נחצה קו הגבול שבין הראוי למצוי. קרי, אף אם פרשנותה של המשיבה, מכוחה היא מתנהלת, הינה סבירה, הגיונית והוגנת, ספק האם קיימת לה תמיכה בלשון הוראות החוק הרלוונטיות... אינני מתעלם אף מטענת המשיבה כי אם לא תאומץ גישתה, הדבר עלול לגרום לעיוותים ולמקלטי מס... אלא שאף חשש זה אינו מכשיר את האופן בו פועלת המשיבה, אלא רק מהווה נימוק נוסף לצורך בתיקון חקיקה. תתכבד, אפוא, המשיבה ותיזום תיקון כאמור. אך כל עוד לא עשתה כן, ספק בעיני אם יכולה המשיבה להגיע לאותה תוצאה בדרך של "פרשנות תכליתית"."

על פני הדברים, יש בפרשנות שמציעה המשיבה, גם אם צודקת היא בטענתה כי פרשנות זו משקפת את הדין הרצוי, משום חציית קו הגבול בין הדין המצוי ובין הדין הרצוי. תתכבד, אפוא, המשיבה ותיזום תיקון בסעיף 45א(ה)(2)(ב)(2)(ב) לפקודה, כך שיתווספו בו המילים "בגין סכומים ששולמו בעד הכנסה שאינה מבוטחת" או כל לשון אחרת שתבהיר כי העמית השכיר ייהנה מהזיכוי הנוסף בשיעור של 5%, אך ורק אם יפקיד הפקדות כעצמאי. או אז תוכל המשיבה לטעון כי הסכומים ששולמו על ידי העמית בעד הכנסה המבוטחת, דהיינו ההפקדות שביצע כשכיר, לא יזכו אותנו בזיכוי הנוסף של 5%.

51. שני הצדדים ביקשו להסתמך על סעיף 47 לפקודה שעניינו ניכוי ממס בגין הפקדה לקופת גמל לקצבה. על פי סעיף זה, הניכוי ניתן לעמית שכיר רק עם יבצע הפקדה נוספת כעמית עצמאי. לטענת המשיבה, סעיף 47 וסעיף 45א(ה) תוקנו בהמשך לתיקון 3 לתקנות, כפי שעולה אף מדברי ההסבר לתיקון 152 לפקודה, ולפיכך כולם

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

- 1 עוסקים באותו עניין – הפקדה כעמית עצמאי, וכשם שהניכוי על פי סעיף 47 מותנה
2 בהפקדה כאמור, כך גם הזיכוי ממס לפי סעיף 45א(ה). לעומת זאת, המבקשים
3 מצביעים על כך כי הגם שסעיפים 47 ו-45א(ה) תוקנו יחדיו, לא כלל סעיף
4 45א(ה)(2)(ב)(2) את התנאי בדבר ביצוע הפקדה נוספת כעמית עצמאי, וזאת
5 בשונה מסעיף 47(ב1)(1).
- 6 בעניין זה עדיפה בעיני טענת המבקשים; העובדה כי המחוקק הוסיף את התנאי
7 האמור בסעיף 47 יכולה לכל היותר לחזק את המסקנה לפיה אין מקום להוספת
8 התנאי האמור שלא בדרך חקיקה מפורשת. אין בידי לקבל את טענת המשיבה לפיה
9 לא יתכן כי באותו תיקון ולגבי אותו נישום ובאותו מצב, התכוון המחוקק כי הניכוי
10 יינתן רק אם יפקיד הפקדה כעמית עצמאי, ואילו הזיכוי יינתן "כך סתם", כלשונה.
11 תוצאה זו לפיה הניכוי יינתן רק אם העמית השכיר יפקיד הפקדה נוספת כעמית
12 עצמאי, אך הזיכוי יינתן גם בלא הפקדה זו, היא בהחלט תוצאה אפשרית, ובכל
13 מקרה לא כזו המחייבת את הפרשנות שמציעה המשיבה.
- 14 52. הוא הדין בטענת המשיבה לפיה המחוקק התכוון לצמצם את הפער בין ההטבות
15 הניתנות לציבור השכירים, ובין אלו הניתנות לציבור העצמאיים, וכי פרשנות
16 המבקשים מביאה להגדלת הפער האמור. ברי כי גם אם קיימת כוונה שכזו, אין
17 פירושה כי יש לכוף את לשון ההוראה על מנת להשוות את מצבם של השכירים
18 והעצמאיים, כך שבשני המקרים הזיכוי הנוסף יינתן רק אם תהא הפקדה באופן
19 עצמאי.
- 20 כך גם טענת המשיבה לפיה התיקונים בפקודת מס הכנסה נעשו בהמשך וכהשלמה
21 לתיקון 3 לתקנות כאשר ברור שתיקון זה חל על עצמאיים, והוא הציבור שעמד מול
22 עיני המחוקק. לטענתה, ציבור השכירים נהנה מהטבת המס רק באופן עקיף,
23 ולמעשה – רק וככל שיינהג הוא עצמו כ"עצמאי" ויפקיד באופן זה כספים נוספים
24 בקופת הגמל. אלא שגם טענה זו היא משום הנחת המבוקש. בסופו של יום, גם אם
25 ציבור העצמאיים הוא בעיקר זה שעמד מול עיני המחוקק, התוצאה הסופית היא כי
26 ניתנה הטבת מס בדמות הזיכוי הנוסף גם לשכירים שהם "עמיתים מוטבים"
27 והשאלה מה היקף ההטבה ובאילו תנאים היא ניתנת, היא שאלה פרשנית שיש
28 להכריע בה, בראש ובראשונה, בהתאם למשתמע מלשון ההוראה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

53. וכיוצא בכך – תוצאת פרשנותה של המשיבה היא כי הזיכוי הניתן לעמית מוטב, שלא הפקיד הפקדה נוספת כעמית עצמאי, הוא כזיכוי הניתן לעמית שאינו מוטב שיש לו גם הכנסת עבודה (ראו סעיף 45א(ד)(2)(ב)(2) בו נכתב במפורש "זיכוי... בעד סכומים ששולמו בשל הכנסה שאינה מעבודה"). המבקשים טענו כי תוצאה זו מנוגדת למטרת המחוקק לעודד הפיכתו של העובד השכיר לעמית מוטב, ואילו המשיבה טענה כי לא הייתה מטרה שכזו, כי בכל מקרה היא אינה נדרשת מעצם החובה החוקית שחלה על המעבידים לשיעור הפקדה מינמלי, וכן כי מצבו של עמית מוטב עדיף על מצבו של עמית שאינו מוטב בנושאים אחרים. אלא שגם אם אקבל טענות אלו של המשיבה, בוודאי שלא ניתן לומר כי התוצאה לפיה קיים הבדל בזיכוי הניתן לעמית מוטב לעומת הזיכוי הניתן לעמית שאינו מוטב פחות סבירה מהתוצאה לפיה דינם יהיה אחד.

יתר על כן, לא ניתן מענה על ידי המשיבה לטענת המבקשים לפיה תוצאת פרשנותה היא כי מצבו של עמית מוטב לאחר תיקון 153 שלא הפקיד הפקדה נוספת כעמית עצמאי, הורע לעומת מצבו בטרם התיקון, שכן חלה עליו הוראת סעיף 45א(ד)(2)(ב)(2) הנ"ל והמילים "בעד סכומים ששולמו בשל הכנסה שאינה מעבודה" טרם נכללו בו.

אציין בהקשר זה כי העדה מטעם המשיבה טענה במהלך הדיון כי נישום שלא ביצע הפקדה נוספת כעמית עצמאי, אלא הפקיד הפקדות לקצבה רק במעמדו כשכיר, יוכל, לפי בחירתו, לקבל גם כיום את הזיכוי הניתן לעמית שאינו מוטב, כך שיהנה הן מהזיכוי של 7%, ובנוסף, מהזיכוי של 5% (פרוטוקול עמ' 14 ש' 33-35). עם זאת, העדה ביקשה לבצע בדיקה נוספת בעניין (פרוטוקול עמ' 15 ש' 1-3), אך בסיכומיה המשיבה לא התייחסה לעניין זה.

54. מכל האמור עולה כי הפרשנות המוצעת על ידי המבקשים ולפיה הזיכוי הנוסף בשיעור 5% הקבוע בסעיף 45א(ה)(2)(ב)(2) לפקודה אינו מותנה בהפקדה כעמית עצמאי, עדיפה, לכל הפחות לצורך שלב זה של ההליך, על פני הפרשנות המוצעת על ידי המשיבה. יש לזכור בהקשר זה כי גם בהינתן מספר חלופות פרשניות, וגם אם קיים ספק באשר לפרשנותו הנכונה של הדין, ראוי הוא כי ספק זה יפעל לטובת הנישום. זאת הן בשל חשיבות ההגנה על זכות הקניין, והן מן הטעם שבפניי המשיבה עומדת האפשרות ליזום תיקון חקיקה במסגרתו יוסר אותו ספק (ראו: ע"א 181/14

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

- 1 פגי נ' פקיד השומה חיפה (13.3.2016); בג"צ 122/73 עבאדי נ' שר הפנים פד"יי כח
2 (2) 253 (1974)).
- 3 55. מעבר לנדרש אוסיף כי אף לא עלה בידי המשיבה לשכנעני, כפי טענתה, כי לא חל כל
4 שינוי באופן פרשנותה את הסעיף הנדון מאז חקיקתו בשנת 2007 ועד היום (ראו
5 דברי עדת המשיבה בפרוטוקול עמ' 19 ש' 3-1).
- 6 המבקשים הפנו לחוזר מס הכנסה מיום 9.12.2007, שנת כניסתו לתוקף של תיקון
7 153, שהביא לשינויי נוסחם של סעיפים 45 ו-47 לפקודה, כאמור. במסגרת חוזר
8 זה (צורף כנספח ה' לבקשת האישור), שהיה ממוען למעבידים וללשכות השירות וכן
9 לפקידי השומה וסגניהם, רכזים, מפקחים ונותני אישורים - נכללה התייחסות
10 לשינויי החקיקה בסעיפים האמורים ואף ניתנו מספר הבהרות, אך לא נכלל בו
11 התנאי בדבר הפקדות לקופת גמל לקצבה כ"עמית עצמאי". מלבד החוזר האמור,
12 צירפו המבקשים אף מספר הוראות ביצוע מהשנים 2008, 2009, 2010 (נספח ו'
13 לבקשת האישור). גם בהוראות אלו לא נכללה כל התניה מהסוג המדובר. וכיוצא
14 בכך – רק בחוברת "דע את זכויותיך" שפרסמה המשיבה החל משנת 2009 (מוצג
15 מ/5) הוספה הבהרה לפיה הזיכוי הנוסף לא יינתן בגין הפקדה כ"עמית שכיר".
16 הבהרה זו לא הייתה קיימת בחוברות לשנים שקדמו לכך, דהיינו בשנת 2008 (מוצג
17 מ/4) ובשנת 2007 (מוצג מ/3).
- 18 העדה מטעם המשיבה הסבירה בעדותה כי יש לראות בחוזר והוראות הביצוע
19 כ"הוראות ניתוב", שאינן מתייחסות לאופן החישוב (פטוקול עמ' 10 ש' 6-28).
20 בהמשך, כאשר נשאלה אודות הפער הקיים בעניין זה בין האמור בחוברות "דע את
21 זכויותיך" לשנת 2007 ולשנת 2008, לבין החוברת משנת 2009, השיבה כי מדובר
22 בחוברת הדרכה לגבי אופן מילוי הדו"ח השנתי, ולא בשינוי עמדה (ראו פרוטוקול
23 עמ' 15 ש' 27 – 31, וכן עמ' 16 ש' 10 – 15).
- 24 56. איני סבור כי די בהסבר זה שניתן מפי העדה מטעם המשיב. העדה אישרה כי לא
25 הייתה מעורבת בהכנת ההוראות וההנחיות מהעת היא (פרוטוקול עמ' 8 ש' 18-
26 30), וראוי היה לפיכך כי המשיבה הייתה מביאה לעדות מי שהיה מעורב בפועל
27 בהכנתן על מנת שישפוך אור על העמדה בו אחזה המשיבה בשנים הראשונות
28 שלאחר כניסתן לתוקף של ההוראות הרלוונטיות. משלא הובא, פועל הדבר לחובתה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

1 (ראו ע"מ (מחוזי מרכז) 20103-07-14 חץ המזרח להנדסה בע"מ נ' מנהל מע"מ
2 היחידה לפשיעה חמורה (9.5.2016); ע"מ (מחוזי מרכז) 30290-01-13 יהושע כץ נ'
3 פקיד שומה פתח תקווה (2.3.2018); ע"מ (מחוזי מרכז) 7424-01-23 קונדויט בע"מ
4 נ' פקיד שומה רחובות (8.2.2023)). אוסיף כי במסגרת סיכומיה הפנתה המשיבה
5 ל"הודעה לציבור" מיום 30.12.2007 שפורסמה באתר אינטרנט "מסים און לייך" בו
6 נאמר כי על מנת ליהנות מהזיכוי הנוסף בגין ההכנסה הלא מבוטחת, יש חובה
7 להפקיד כספים כ"עמית עצמאי". צודקים המבקשים הטוענים כי המשיבה אינה
8 יכולה להסתמך על מסמך שלא צורף לכתב התשובה ובכל מקרה לא פורסם על ידי
9 המשיבה אלא על ידי צד שלישי.

10 57. המסקנה העולה מהאמור היא כי פעולת המשיבה, המעמידה כתנאי לקבלת הזיכוי
11 הנוסף בידי עמית שכיר, הפקדה עצמאית בקופת גמל לקצבה בגין הכנסתו הלא
12 מבוטחת, מהווה, לכאורה, גבייה מס שלא כדין במובן של פרט 11 לחוק תובענות
13 ייצוגיות. משכך, הוכיחו המבקשים, במידה הנדרשת לשלב מקדמי זה, את קיומה
14 של עילת תביעה, וכן הוכיחו כי קיימת אפשרות סבירה שהשאלה שבמחלוקת תוכרע
15 לטובת הקבוצה.

16 **שאלת הנזק ואופן הגדרת הקבוצה**

17 58. כידוע, בשלב מקדמי זה של הליך הבקשה לאישור תובענה כייצוגית, די בכך
18 שהמבקשים יוכיחו כי **לכאורה** נגרם להם נזק. המשיבה הודיעה בפתח דיון
19 ההוכחות כי היא אינה חולקת על הנתונים המספריים המפורטים בתצהירי
20 המבקשים בדבר גובה הכנסותיהם (פרוטוקול עמ' 7 ש' 12-14). ממילא סכום המס
21 שנגבה מהמבקשים, כפועל יוצא מהאופן שבו המשיבה מפרשת את ההוראות
22 הרלוונטיות, לעומת סכום המס שיש לגבות בהתאם לפרשנות המבקשים, הינו
23 כאמור בדוגמאות המספריות שהוצגו לעיל.

24 אשר לנזקם של חברי הקבוצה והיקף ההשבה המגיע להם, העריכו המבקשים כי
25 מדובר בסכום כולל של כ- 664,000,000 ₪. המשיבה, מצדה, טענה כי איתור
26 הנתונים יחייב עבודה רבה מצידה, אותה תבצע אם וככל שהבקשה תאושר (עמ' 7
27 ש' 15-21).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

59. המבקשים הגדירו את הקבוצה כ"כלל הנישומים, עובדים שכירים, העונים
להגדרת "עמית מוטב" שבסעיף 47 לפקודה, אשר לא קיבלו את מלוא הזיכוי לו
הם היו זכאים בהתאם להוראות סעיף 45א(ה)(2)(ב)(2)(ב) לפקודה והכל במהלך
השנתיים שקדמו למועד הגשת בקשה זו לאישור התובענה כייצוגית".

הסעד שהתבקש על ידם הוא חיוב המשיבה בהשבה של סך כל המס העודף שנגבה
שלא כדין ותוך עשיית עושר.

60. לאור קביעתי דלעיל, לפיה המבקשים הוכיחו ברמה הנדרשת בשלב מקדמי זה כי
המשיבה גבתה כספים שלא כדין, מתקיימת לכאורה אף זכאות חברי הקבוצה
הנטענת להשבת הכספים.

יתר תנאי חוק תובענות ייצוגיות

61. סוגיה שלא לובנה בשלב זה עד תום ואשר תיוותר לדיון בהליך גופו, היא זו הנוגעת
להשלכות התקציביות של קבלת בקשת האישור על הציבור, נוכח טענת המשיבה כי
קבלת הבקשה תשליך לרעה באופן גורף ומשמעותי על כל השוק הפנסיוני. יתר על
כן, העובדה שהבקשה לאישור דנן הוגשה נגד המדינה, עשויה בסופו של ההליך
הייצוגי להשפיע על שיעור הפיצוי שייפסק למבקשים ולקבוצה, כמו גם על אופי
תשלומי, כאמור בסעיף 20(ד)(1) לחוק תובענות ייצוגיות.

62. אלא שאין בהסתייגויות אלו, כדי להביא להימנעות מהכרה בקיומה העקרוני של
עילת השבה בגין גביית כספים שנגבו על ידי המשיבה לכאורה שלא כדין, וכפי
שנקבע בדנ"א 7398/09 עיריית ירושלים נ' שירותי בריאות כללית (14.4.2015),
בפסקה 36:

"הטעם העיקרי נגד הכרה בעילת השבה עצמאית של גבייה בחוסר
סמכות הוא החשש כי הדבר יפגע בפעילות התקינה של הרשות
(מה שמכונה 'הגנת התקציב'). בתמצית, הטענה היא כי השבת
הכספים ששולמו תפגע בתקציב הרשות וכפועל יוצא מכך, יינזקו
כל התושבים הנזקקים לשירותיה..."

עם זאת, אין די בטעם זה כדי להצדיק הימנעות מהכרה עקרונית
בקיומה של עילת השבה בגין גביית כספים בחוסר סמכות על ידי
רשות ציבורית. המענה לחששות ה'תקציביים' צריך להימצא בשלב

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

1 **ההגנות מפני חובת השבה, היינו בעילות הפטור לפי סעיף 2 לחוק**
2 **עשיית עושר, ולא בשלב הראשון של גיבוש עילת ההשבה".**

3 63. בנוסף, סבורני כי התובענה דנן היא אכן הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת
4 שהתגלעה בין הצדדים, שכן מדובר בעיקרו של דבר במחלוקת משפטית אשר
5 תוצאותיה רלוונטיות לציבור רחב של נישומים.

6 64. אשר לשונות הנטענת בין חברי הקבוצה, אשר לדעת המשיבה מחייבת בירור
7 אינדיבידואלי, אדגיש כי השונות האמורה רלוונטית לקביעת שיעור ההשבה
8 שייפסק לכל אחד מחברי הקבוצה, אם התובענה תתקבל, והיא איננה גורעת
9 מכשירותה של הבקשה להתברר כתובענה ייצוגית.

10 יפים לעניין זה הדברים שנאמרו בע"א 10085/08 **תנובה נ' עזבון המנוח תופיק ראבי**
11 ז"ל (4.12.2011) בדבר חוסר ההומוגניות בין חברי הקבוצה הנטענת, בפסקה 55
12 לפסק דינה של כב' הנשיאה א' חיות:

13 **"להבדיל משונות בין חברי הקבוצה הפוטנציאלית העשויה להשליך**
14 **על קיומה של עילת תביעה ועל עצם זכותו של כל חבר לקבלת סעד,**
15 **השונות הנוגעת לגובה הפיצוי יש לה מענה במנגנונים השונים**
16 **שנקבעו בסעיף 20 לחוק תובענות ייצוגיות, באשר לסעד אותו**
17 **מוסמך בית המשפט להעניק. קביעתם של מנגנונים אלה נועדה**
18 **להבטיח כי שונות בין חברי הקבוצה לעניין קביעת הסעד, כמו גם**
19 **קשיים אחרים בהוכחת הנזק הנובעים, למשל, מחוסר יכולת לזהות**
20 **את חברי הקבוצה או לאתרם, לא יכשילו על הסף את בירור העניין**
21 **בדרך של תובענה ייצוגית ואת הגשמת התכליות העומדות ביסודו**
22 **של הליך זה מבחינת אינטרס הציבור ומבחינת הקבוצה הנוגעת**
23 **בדבר, עליהן עמדנו בהרחבה לעיל. על כן, שונות לעניין גובה הנזק**
24 **אין בה, ככלל, כדי להכשיל את בירורה של התובענה כייצוגית ואת**
25 **מתן הסעד בגדרה, לרבות פיצוי אחיד שייקבע על דרך האומדנה,**
26 **אלא אם כן לא ניתן בנסיבותיו של מקרה נתון לקבוע פיצוי הולם על-**
27 **פי איזה מן המנגנונים הקבועים בסעיף 20".**

28 ראו גם רע"א 9811/17 אל על נתיבי אויר בישראל בע"מ נ' מנירב (24.10.2019).

29 65. אכן, ההשבה בנסיבות ענייננו מותנית בנסיבות האישיות הייחודיות לכל נישום,
30 הנוגעות לקביעת גובה ההכנסות – הכנסות מבוטחות, הכנסות לא מבוטחות,
31 זיכויים, וכיוצא באלה נתונים ספציפיים, אלא שהמידע אודות סכומי ההשבה
32 הרלוונטיים לכל אחד מחברי הקבוצה, מצוי במאגרי הנתונים של המשיבה, והוא
33 בר השגה, כעולה אף מדברי העדה מטעמה ולפיהם **"ככל שלא תתקבל עמדת**

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

1 המשיבה וביהמ"ש יקבע כי יש לקבל את בקשת האישור, כי אז תפנה המשיבה
2 לבית המשפט בבקשה כי יותר לה להציג עמדתה לאומדן היקף ההשבה"
3 (פרוטוקול עמ' 7 שי 19-21).

4 כאמור, השאלה באיזו דרך יושבו, בסופו של יום, סכומים שנגבו מחברי הקבוצה
5 שלא כדין, ככל שאמנם ייקבע שיש להשיבם, אינה מחייבת מענה בשלב מקדמי זה
6 בו אנו מצויים. לאור כל האמור, אני מוצא כי הליך התובענה הייצוגית הוא הליך
7 יעיל והוגן לבירור המחלוקת בענייננו.

8 66. התרשמתי כי בנסיבות המקרה דן עניינם של חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך
9 הולמת ובתום לב, ולפיכך מוצא אני לנכון לקבוע כי אף תנאי זה התקיים.

10 **סוף דבר**

11 67. הגעתי לכלל מסקנה לפיה עילת התביעה בעניינינו נמנית עם העילות המוזכרות
12 בחוק תובענות ייצוגיות, התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט
13 המשותפות לכלל חברי הקבוצה, וקיימת אפשרות סבירה שהשאלות שהעלו
14 המבקשים תוכרענה בתובענה לטובת הקבוצה. כמו כן, בנסיבות העניין, תובענה
15 ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת, ואף קיים יסוד סביר להניח
16 כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל על ידי המבקשים ובא כוחם בדרך
17 הולמת ובתום לב.

18 לפיכך, יש מקום לאשר את ניהול התובענה כיייצוגית.

19 68. על פי סעיף 14(א) לחוק תובענות ייצוגיות, אני מורה כדלהלן:

20 א. הקבוצה בשמה תנוהל התובענה הייצוגית היא כפי שהוגדרה על ידי המבקשים,
21 דהיינו, כלל הנישומים, עובדים שכירים, העונים להגדרת "עמית מוטב" שבסעיף
22 47 לפקודה, אשר לא קיבלו את מלוא הזיכוי לו הם היו זכאים בהתאם להוראות
23 סעיף 45א(ה)(2)(ב)(2)(ב) לפקודה, במהלך השנתיים שקדמו למועד הגשת
24 הבקשה לאישור התובענה כיייצוגית.

25 ב. התובעים המייצגים הינם מר ניב נוימן ומר מתן לבנון.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

- 1 ג. בא הכוח המייצג הוא עו"ד יוני חרש.
- 2 ד. עילות התביעה בגינן מאושרת התובענה כייצוגית הינן עשיית עושר ולא במשפט
3 וגביה שלא כדין ובחוסר סמכות.
- 4 ה. השאלה של עובדה ומשפט המשותפת לחברי הקבוצה היא האם פעלה המשיבה
5 כדין עת התנתה את מתן הזיכוי הקבוע בסעיף 45א(ה)(2)(ב)(2) לב(ב) לפקודה
6 בהפקדת הנישומים לקופת גמל לקצבה כ"עמיתים עצמאיים"?
- 7 ו. הסעד הנתבע הוא צו עשה שיורה למשיבה להורות למעסיקים ליתן זיכוי ממס
8 לכלל העובדים המוגדרים כ"עמית מוטב" בהתאם להוראות 45א(ה)(2)(ב)(2) לב(ב)
9 לפקודה וזאת במסגרת חישוב המס וזיכויי המס שנעשים על ידם וכן לעדכן את
10 הטפסים על פיהם מוגשים למשיבה דו"חות מס באופן שיאפשר לכלול לצורך
11 הזיכוי ממס גם הפקדה לקיצבה הנעשית על ידי עמית שכר מעבר להפקדה
12 הקבועה ב45א(ה)(2)(ב)(2) לב(א) לפקודה, וכן השבה לחברי הקבוצה של המס
13 העודף שנגבה בשנתיים שקדמו להגשת הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.
- 14 69. בהתאם לסמכותי לפי סעיף 23 לחוק תובענות ייצוגיות הריני לפסוק לב"כ המייצג
15 שכר טרחה, בגין הטיפול בבקשה לאישור התובענה כייצוגית, נכון לשלב זה, סכום
16 של 35,000 ₪ אשר ישולמו תוך 30 ימים מהיום.
- 17 70. המבקשים יפעלו לפרסום הודעה על אישור התובענה הייצוגית, כאמור בסעיף 25
18 לחוק תובענות ייצוגיות. ההודעה תכלול את הפרטים הנדרשים על פי סעיף 14(א)
19 לחוק בהתאם להחלטה וכן הבהרה בדבר זכותו של כל חבר בקבוצה להודיע לבית
20 המשפט בתוך 45 יום מיום פרסום ההודעה על רצונו לצאת מהקבוצה בהתאם
21 לסעיף 11 לחוק תובענות ייצוגיות.
- 22 גודל ההודעה ונוסחה יתואם בין הצדדים. ההודעה תפורסם בשני עיתונים יומיים
23 נפוצים, והמשיבה תישא בהוצאות הפרסום. נוסח ההודעה, גודלה וכן שמות
24 העיתונים, יוגשו לאישור בית המשפט בתוך 14 יום ממועד מתן החלטה זו. עותק של
25 ההודעה, לאחר פרסומה, יישלח על ידי ב"כ המבקש למנהל בתי המשפט.
- 26

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14866-11-20 נוימן ואח' נ' רשות המיסים בישראל

1 71. התובענה נקבעת לדיון קדם משפט ליום 10.7.2023 בשעה 11:30. במועד זה יותווה
2 המשך ניהול התיק.

3 הצדדים ישלימו ההליכים המקדמיים ביניהם עד 15 ימים קודם למועד ישיבת קדם
4 המשפט.

5

6

7

8

9

10 ניתנה היום, ז' אדר תשפ"ג, 28 פברואר 2023, בהעדר הצדדים.

11

שמואל בורנשטין, שופט

12
13